

# บทที่ 1

## บทนำ

### ภูมิหลัง

การปฏิรูปการศึกษาตามเจตนารมณ์แห่งรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และฉบับปรับปรุงพุทธศักราช 2545 นั้นมุ่งเน้นการพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้และให้คนไทยทั้งปวงได้มีโอกาสเท่าเทียมกันที่จะเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต รูปแบบการจัดการเรียนการสอนจึงต้องปรับกลยุทธ์ในการสร้างความรู้ให้อยู่ในตัวเด็กโดยการเน้นคุณลักษณะของเด็กทุกคน ซึ่งจะต้องบ่มเพาะให้เกิดขึ้นและยั่งยืนยาวนานไปตลอดชีวิตด้วยการใช้กระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง และรู้จักที่จะนำผลที่ได้จากการเรียนมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดส่งผลให้สถานศึกษาในยุคปัจจุบันมุ่งเน้นปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนด้วยการใช้สื่อและนวัตกรรมต่าง ๆ ตลอดจนการจัดการจัดสภาพแวดล้อมและห้องเรียน ตารางกิจกรรมที่สอดคล้องต่อเนื่องและส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียนอย่างพอเพียง อาทิ ห้องสมุด ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องวิทยาศาสตร์ และแหล่งเรียนรู้ด้านต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับบทเรียน เพื่อให้เยาวชนของชาติเป็นนักคิด นักสร้าง โดยครูผู้สอนจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจในกลไกที่จะนำไปสู่ผลสำเร็จตามเป้าหมาย จึงจะถือว่าการเรียนรู้แบบยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางอย่างแท้จริง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในรูปแบบของกิจกรรมกลุ่มเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ทำให้เด็กได้ร่วมกันปฏิบัติกิจกรรมเป็นกลุ่มมีการวางแผนร่วมกันและมีโอกาสแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ มีบรรยากาศที่เป็นมิตรต่อกันและมีความเป็นประชาธิปไตย การที่เด็กทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นจะทำให้เกิดการเรียนรู้ทักษะทางสังคมในการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นเด็กจะได้รับการถ่ายทอดทางมารยาทและเกิดสำนึกในความรับผิดชอบต่อกันอื่น ๆ การอยู่ร่วมต้องเริ่มต้นระเบียบแบบแผนเสรีภาพ

การจัดการเรียนการสอนในเด็กปฐมวัยหรือนักเรียนในวัยอนุบาลก็เช่นเดียวกัน ควรจะนำกิจกรรมกลุ่มมาช่วยส่งเสริมการเรียนรู้แก่เด็กอนุบาลในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะกิจกรรมด้านสังคม หากเราต้องการพัฒนาสังคมไปในรูปแบบใด เราควรเริ่มต้นปลูกฝังลักษณะนั้นให้แก่เด็กตั้งแต่วัยเยาว์เพราะเด็กในวัยนี้เปรียบเสมือนผ้าที่ขาวสะอาดจะทำให้มีสีสันอย่างไรก็ได้ (เขาวพา เดชะคุปต์, 2536 : 44) เด็กวัยนี้จำเป็นต้องได้รับการอบรมเลี้ยงดูและการเอาใจใส่เป็นอย่างดีให้มีพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน เด็กจะต้องเรียนรู้การเข้าสังคม รู้จักควบคุมตนเองปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นยอมรับผู้อื่น ในขณะที่เด็กต้องมีความเป็นตัวของตัวเองเพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ หมวด 1 มาตรา 6 พ.ศ. 2542 ว่าด้วยการจัดการศึกษา

จะต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับคนอื่นได้อย่างมีความสุข

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 58-66) ได้กำหนดแนวการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา โดยจัดเป็นกิจกรรมประจำวัน วันละ 6 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมเคลื่อนไหวจังหวะ กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ กิจกรรมเสรี กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมกลางแจ้งและกิจกรรมเกมการศึกษา โดยเฉพาะกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมที่มีบทบาทเด่นชัดในการส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย โดยใช้ศิลปะเป็นเครื่องมือ ประกอบด้วยกิจกรรมได้แก่ การวาดภาพระบายสี เล่นสีน้ำ พิมพ์ภาพ ปั้น ฝึก ปะติดและการประดิษฐ์ดัดที่ อารี พันธุ์มณี (2543 : 2) กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์มีอยู่ในตัวคนทุกคนและสามารถส่งเสริมคุณลักษณะนี้ให้พัฒนาสูงขึ้นได้และ พบว่า ความคิดสร้างสรรค์สามารถพัฒนาได้ด้วยการสอนฝึกฝนและการฝึกปฏิบัติที่ถูกต้องวิธีและยังเสนอแนะว่าควรส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์แก่เด็กตั้งแต่เยาว์วัยเท่าใดก็จะยิ่งได้ผลดีมากกว่านั้น โดยเฉพาะในช่วงก่อนวัยเรียนหรือช่วง 6 ขวบแรกของชีวิตเป็นระยะที่เด็กมีจินตนาการสูง มีศักยภาพด้านความคิดสร้างสรรค์ของเด็กกำลังพัฒนา ดังนั้นหากช่วงวัยนี้เด็กได้รับประสบการณ์หรือกิจกรรมที่เหมาะสมและต่อเนื่องกันเป็นลำดับนับเป็นการเริ่มต้นที่ดีในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กเท่ากับเป็นการวางรากฐานที่มั่นคงสำหรับการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในวัยต่อมาและวัยผู้ใหญ่

พฤติกรรมทางสังคม (Social Behavior) มีทั้งที่เป็นพฤติกรรมทางด้านบวกและด้านลบที่บุคคลแสดงออกที่จะมีอิทธิพลเหนือบุคคลอื่น ซึ่งขึ้นอยู่กับการเรียนรู้ต่อสิ่งแวดล้อม ส่วนพฤติกรรมทางด้านบวกเป็นพฤติกรรมที่ส่งเสริมต่อการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ในสังคม ซึ่งก่อให้เกิดความสัมพันธอันดี เมื่อเด็กทำไปแล้วจะสร้างความพอใจและเป็นที่ยอมรับชมชอบแก่ตนเองและผู้อื่น พฤติกรรมทางสังคมอาจเป็นลักษณะของการแสดงต่อผู้อื่นด้วยการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่าง ๆ รู้สึกเห็นอกเห็นใจอันนำมาซึ่งความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น รู้จักการแบ่งปันและการให้ ตลอดจนเสียสละโดยไม่หวังผลตอบแทน พฤติกรรมทางสังคมอาจเป็นลักษณะของการแสดงความห่วงใยใส่ใจต่อธรรมชาติและสภาพแวดล้อม ซึ่งเป็นลักษณะการแสดงน้ำใจต่อส่วนรวมทำสิ่งต่าง ๆ เพื่อช่วยผู้อื่นและสังคมให้มีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2540 : 15-16) พฤติกรรมทางสังคมจะถูกหล่อหลอมขึ้นจากอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบ ๆ ตัวสถาบันต่าง ๆ ในสังคมที่ทำหน้าที่ถ่ายทอดคุณสมบัติต่าง ๆ ให้กับบุคคลในสังคมตั้งแต่เยาว์วัย ลักษณะทางสังคมของเด็กปฐมวัย 5-6 ปี จะมีการเล่นรวมกลุ่มกับเพื่อน รู้จักการเป็นผู้ให้และผู้รับที่ดี กระตือรือร้นช่วยเหลือผู้อื่น เข้าใจความรู้สึกผู้อื่น (จิตินันท์ เชชะคุปต์, 2544 : 55) ความต้องการทางสังคมของเด็กวัย 5-6 ปี จะมีความต้องการด้านกำลังใจจากผู้ใหญ่ในความพยายามและคำชมเชยในผลงานต้องการความ

ช่วยเหลือคำตอบที่ตอบถูกต้องต้องการอิสระในการเล่น สำรวจ ทดลองในบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่น่าสนใจ ดังนั้นการจัดกิจกรรมที่สนองความต้องการทางสังคมของเด็กปฐมวัยจึงควรจัดกิจกรรมร่วมกัน เด็กต้องการความมีอิสระในการปรึกษาหารือกันมีการแสดงผลงานเกี่ยวกับความสามารถให้เพื่อนและครูได้เห็น

การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมความสามารถด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กช่วยพัฒนากล้ามเนื้อมือและทำให้เกิดความสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อ เพื่อเตรียมความพร้อมด้านการเขียนและพัฒนาทักษะพื้นฐานในการอ่าน นอกจากนี้ศิลปะสร้างสรรค์ยังเป็นสิ่งมีค่าสำหรับเด็กเพราะนอกจากจะช่วยให้เกิดความเพลิดเพลินแล้วยังเป็นโอกาสที่ให้เด็กได้แสดงความรู้สึกความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการออกมา นอกจากนี้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ถือเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับครูและผู้ปกครองในการช่วยส่งเสริมพัฒนาการเด็กทั้ง 4 ด้าน และมีคุณค่าต่อการบำบัด 3 ลักษณะคือ ศิลปะช่วยระบายอารมณ์ที่เคร่งเครียด ศิลปะช่วยขจัดความค้อย ความไม่มั่นใจในตัวเอง และช่วยทำความเข้าใจกับปัญหาและความต้องการของเด็ก (สิริพรรณ ดันดีไพศาล. 2545 : 102) ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเด็กปฐมวัยเพื่อให้เกิดทักษะทางสังคมให้มีเพื่อนและทำงานเป็นกลุ่มนั้นเด็กจะเรียนรู้ในการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ ฉะนั้นกิจกรรมศิลปะนั้นสามารถจัดให้เด็กได้ร่วมกันทำในลักษณะกลุ่มโดยอาศัยกระบวนการได้ ซึ่งกระบวนการกลุ่มนั้นเป็นกระบวนการการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนและแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนกับผู้อื่น ซึ่งผลการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้เมื่อผู้เรียนเริ่มวิเคราะห์พฤติกรรมการเรียนรู้ร่วมกันหรืออาจกล่าวได้ว่ากิจกรรมกระบวนการเป็นการศึกษาประสบการณ์ที่ผู้เรียนต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในประสบการณ์การเรียนรู้ที่จัดขึ้น ลักษณะการเรียนการสอนดังกล่าวจะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักแสวงหาความรู้และฝึกฝนการเรียนรู้ด้วยตนเองฝึกการทำงานเป็นกลุ่มให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาเป็น มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีสิทธิในการแสดงความคิดเห็นมากขึ้นและมองเห็นคุณค่าของสิ่งที่เรียนรู้อย่างมีชีวิตชีวา สนุกสนานและท้าทายความสามารถของตนเอง (ชนิดสิริ สุภพิมล. 2545 : 6) และการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่มเป็นแนวทางที่จะเน้นให้ผู้เรียนมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนอย่างทั่วถึงและมากที่สุดเท่าที่จะมากได้ ทั้งยังเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ซึ่งกันและกัน นอกจากนี้กิจกรรมดังกล่าวยังมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้ค้นหาคำตอบด้วยตนเอง หรือการเรียนรู้จากการได้ลงมือกระทำ (Learning by Doing) เน้นกระบวนการที่เป็นประสบการณ์ตรงและฝึกการแก้ปัญหาที่จับใจความวิเคราะห์สังเคราะห์ กำหนดทางเลือกตัดสินใจในการดำเนินการอย่างเหมาะสม

รูปแบบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อการเรียนรู้ เป็นรูปแบบการจัดกิจกรรมศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัยที่เป็นกิจกรรมเกี่ยวกับการแสดงออกด้านความรู้ ความคิดและจินตนาการ

ซึ่งสามารถนำลักษณะของความงามและการได้ระบายออกทางอารมณ์มาเป็นสื่อการเรียนรู้ โดยมีผลการวิจัยที่แสดงให้เห็นว่า รูปแบบกิจกรรมสร้างสรรค์เพื่อการเรียนรู้เป็นกิจกรรมที่มีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนคือ 1) พัฒนาการเรียนรู้และพัฒนาคิดให้กับเด็กอย่างน่าสนใจ เพราะมีการจำแนกรูปแบบศิลปะที่มีลักษณะของกิจกรรมที่ชัดเจนเป็นตัวกำกับ ทำให้เด็กปฐมวัยแสดงภาพสิ่งที่รู้สื่อออกมาในรูปสัญลักษณ์อย่างมีความหมายที่สามารถอธิบายพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก 2) สามารถคัดกรองเด็กที่มีปัญหาความพร้อมในการเรียนเป็นรายบุคคลได้เพราะชิ้นงานศิลปะของเด็กจะบอกลักษณะความสามารถทางสมองหรือสติปัญญาของเด็ก โดยเฉพาะที่ยังไม่สามารถใช้คำพูดในการสื่อสารได้ดีก็จะเข้าใจถึงปัญหาของเด็กที่ยังไม่สามารถแก้ไขด้วยตนเอง โดยใช้ชิ้นงานของเด็กเป็นตัวจำแนก 3) เด็กสนุกและสนใจการเรียนมาก ซึ่งคิดว่าการสอนเนื้อหาอย่างเดียวโดยธรรมชาติของเด็กแล้วจะมีความสนใจงานศิลปะเพราะเป็นมิติแห่งความงามได้ลงมือปฏิบัติสนุกกับการค้นพบด้วยตนเองมากกว่าการเรียนรู้จากผู้ใหญ่เด็กได้รับรูปแบบการเรียนรู้ที่สมดุลและมีความสุข ซึ่งเป็นพื้นฐานของการสร้างเจตคติทางบวกในการเรียนรู้ 4) เน้นความสอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กเป็นสำคัญ ครูมีส่วนร่วมในการชมเชยและส่งเสริมให้เด็กรู้สึกเห็นความสำเร็จของตนอย่างอิสระ (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2547 ก : 1-64)

ผู้วิจัยในฐานะครูประจำชั้นระดับชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนอนุบาลมหาสารคามได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีปัญหาด้านพฤติกรรมทางสังคม ได้แก่ การเข้ากับกลุ่มเพื่อนไม่ได้ มักเล่นหรืออยู่ลำพังเพียงคนเดียว ไม่กล้าแสดงออก ไม่กล้าสนทนากับเพื่อนหรือครูประจำชั้นเท่าที่ควรและนอกจากนี้ยัง พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมการทำงานด้านศิลปะที่ชอบเลียนแบบหรือทำกิจกรรมตามเพื่อนและชอบทำกิจกรรมอย่างเดิมซ้ำ ๆ ไม่มีการเพิ่มเติมผลงานที่แปลกใหม่ไม่สามารถบอกหรืออธิบายเรื่องราวผลงานที่ตนเองทำ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะนำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่มมาพัฒนาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่รับผิดชอบ

## คำถามการวิจัย

การจัดประสบการณ์กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่มจะสามารถพัฒนาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยได้อย่างไร

## วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมทางสังคมด้านความร่วมมือ ความเป็นเพื่อน การช่วยเหลือ ความเห็นอกเห็นใจและความไม่เห็นแก่ตัวของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดประสบการณ์กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่ม

## สมมติฐานการวิจัย

พฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยหลังการจัดประสบการณ์กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เป็นกลุ่มสูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์ด้วยกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่ม

## ขอบเขตการวิจัย

### 1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นนักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่มีอายุระหว่าง 5-6 ปี โรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 250 คน

### 2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ห้อง 6 โรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งเป็นชั้นเรียนที่ผู้วิจัยทำหน้าที่รับผิดชอบ เป็นครูประจำชั้น

### 3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แผนการจัดประสบการณ์กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่ม

3.2 คู่มือการใช้แบบสังเกตและแบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย

### 4. ระยะเวลาในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ทำการวิจัยในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 โดยใช้เวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 ครั้ง ครั้งละ 30 นาที ตามแผนการจัดประสบการณ์ด้วยกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่ม โดยจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานแบบปกติ (Base Line) เป็นเวลา 1 สัปดาห์ และจัดเก็บข้อมูลการประสบการณ์ด้วยกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่มอีก 5 สัปดาห์

### 5. ตัวแปรที่ศึกษา

5.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดประสบการณ์กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่ม

5.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย ได้แก่

5.2.1 พฤติกรรมการร่วมมือ

5.2.2 พฤติกรรมความเป็นเพื่อน

5.2.3 พฤติกรรมการช่วยเหลือ

5.2.4 พฤติกรรมความเห็นอกเห็นใจ

5.2.5 พฤติกรรมความไม่เห็นแก่ตัว

## นิยามศัพท์เฉพาะ

1. กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่ม หมายถึง ชุดกิจกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งมีเนื้อหาครอบคลุมถึงการให้เด็กปฐมวัยร่วมกันทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบด้วย 5 ชุดกิจกรรม ได้แก่

- 1.1 กิจกรรมการพิมพ์ภาพจากวัสดุธรรมชาติ
- 1.2 กิจกรรมทีก ประดาชลิ
- 1.3 กิจกรรมปะติดเมล็ดพืช
- 1.4 กิจกรรมการเป่าสี
- 1.5 กิจกรรมการปั้นสัตว์เลื้อยบ้านฉัน

การจัดกลุ่มที่เปิดโอกาสให้เด็กได้คิดและลงมือปฏิบัติกิจกรรมศิลปะอย่างอิสระโดยการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ๆ ละ 5 คน ภายในกลุ่มมีปฏิสัมพันธ์และแสดงออกต่อกันในการปรึกษา การตัดสินใจร่วมกัน การใช้สื่อและวัสดุร่วมกันเพื่อสร้างผลงานออกมาเป็นผลงานกลุ่มได้

2. พฤติกรรมทางสังคม หมายถึง พฤติกรรมของเด็กที่แสดงออกระหว่างเด็กต่อเด็ก ถึงความรู้สึก การกระทำและการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีในการช่วยเหลือ การแบ่งปัน ความร่วมมือในการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นเพื่อให้ผู้อื่นและสังคมยอมรับความรู้สึกของตนเองในขณะที่ทำกิจกรรม ซึ่งวัดได้จากแบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น โดยจำแนกได้ ดังนี้

2.1 พฤติกรรมความร่วมมือ หมายถึง พฤติกรรมของเด็กปฐมวัยได้ทำกิจกรรมร่วมกันแล้วแสดงออกโดยการกระทำหรือคำพูด มีการวางแผนยอมรับความคิดเห็นของกลุ่ม

2.2 พฤติกรรมความเป็นเพื่อน หมายถึง พฤติกรรมของเด็กปฐมวัยที่แสดงพฤติกรรมโดยการเล่น การพูดคุย และแสดงความรักใคร่ต่อผู้อื่น โดยการยิ้ม ยกยอ การพูดเชื้อเชิญ การใช้ถ้อยคำที่สุภาพอ่อนหวาน

2.3 พฤติกรรมการช่วยเหลือ หมายถึง พฤติกรรมของเด็กปฐมวัยที่แสดงออกถึงการแนะนำวิธีการสนับสนุน หรือตอบสนองความต้องการของเพื่อน โดยการใช้การกระทำหรือคำพูด รู้จักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เกื้อกูลซึ่งกันและกัน เพื่อให้เพื่อนประสบความสำเร็จในกิจกรรมที่กำลังกระทำอยู่คอยตักเตือนเมื่อเพื่อนทำผิด

2.4 พฤติกรรมความเห็นอกเห็นใจ หมายถึง พฤติกรรมของเด็กปฐมวัยที่แสดงออกโดยการกระทำหรือคำพูดเกี่ยวกับการเข้าถึงจิตใจผู้อื่น เพื่อให้กำลังใจเมื่อเพื่อนมีปัญหาและไม่ว่ากล่าวด้วยถ้อยคำที่รุนแรง

2.5 พฤติกรรมความไม่เห็นแก่ตัว หมายถึง พฤติกรรมของเด็กปฐมวัยที่แสดงออกมาโดยการไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน การวางเฉยทำตัวเป็นกลาง ไม่เอารัดเอาเปรียบผู้อื่น

3. กิจกรรมปกติ (Base Line) หมายถึง การทำกิจกรรมตามตารางกิจกรรมประจำวัน ระดับชั้นอนุบาลที่ครูผู้สอนกระทำร่วมกับนักเรียนที่โรงเรียนเพื่อช่วยให้นักเรียนได้แสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึกและความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้ศิลปะ เช่น การพิมพ์ภาพ การฉีก ปะ กระดาษสี การปะติดเมล็ดพืช การเป่าสี การปั้นดินน้ำมันและวิธีการอื่น ๆ ที่เหมาะสมกับพัฒนาการ

4. กิจกรรมกลุ่ม หมายถึง การทำกิจกรรมเป็นกลุ่มโดยที่สมาชิกมีการวางแผนร่วมกัน ผู้นำกลุ่มจะทำหน้าที่ประสานงานและให้คำปรึกษาแก่กลุ่ม สมาชิกทุกคนมีความรับผิดชอบร่วมกันและมีโอกาสแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ที่มีบรรยากาศที่เป็นมิตรและมีความเป็นประชาธิปไตย

5. เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กนักเรียนชาย-หญิง อายุระหว่าง 4-5 ปี ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ห้อง 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามหาสารคามเขต 1

### ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้แนวทางการส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนในระดับปฐมวัยเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่ม
2. นักเรียนระดับปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่มจะทำให้มีพฤติกรรมทางสังคมที่ดีขึ้น
3. นักเรียนระดับปฐมวัยจะมีความคิดสร้างสรรค์ในการทำงานด้านศิลปะเพิ่มมากขึ้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม  
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY